

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
Кафедра інтелектуальної власності та інформаційного права

«До захисту у ЕК допустити»
Завідувач кафедри інтелектуальної
власності та інформаційного права
д.ю.н., проф. Козинець А.О.

Магістерська робота на тему:
«Захист авторських прав на твори розміщені в мережі Інтернет»

Виконала:
студентка 2 року навчання 2 групи
ОР «Магістр»
заочної форми навчання
ОПП «Інтелектуальна власність»
Спеціальність: 081 «Право»
вибірковий блок «Правова охорона і
захист прав інтелектуальної власності»
Логвінова Яна Миколаївна

Науковий керівник:
д.ю.н., проф. Козинець А.О.

Рецензент:

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ I. Загальні положення про захист авторських прав на твори розміщені в мережі Інтернет	9
1.1. Авторське право в умовах сучасного інформаційного суспільства: проблеми та тенденції охорони та захисту	9
1.2. Нормативно-правові засади захисту авторських прав на твори розміщені в мережі Інтернет	15
Висновок до Розділу I	19
РОЗДІЛ II. Порушення авторських прав на твори розміщені в мережі Інтернет	20
2.1. Види порушень авторських прав на твори розміщені в мережі Інтернет	22
2.2. Проблеми у сфері захисту авторських прав на твори розміщені в мережі Інтернет та шляхи їх вирішення.....	29
Висновок до Розділу II	37
РОЗДІЛ III. Особливості захисту авторських прав на твори розміщені в мережі Інтернет.....	39
3.1. Загальна характеристика основних форм та способів захисту прав інтелектуальної власності.....	39
3.2. Захист авторських прав на твори, розміщені в мережі Інтернет в умовах реформування національного законодавства про авторське право	45
Висновок до Розділу III	55
ВИСНОВКИ	56
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	58

МАГІСТЕРСЬКЕ ЗАВДАННЯ

Логвінової Яни Миколаївни, студентки 2 року навчання
заочної форми за спеціальність «Право»

- 1.Тема роботи:** «Захист авторських прав на твори розміщені в мережі Інтернет»
- 2.Термін здачі роботи керівнику для підготовки відгуку:** 10 листопада 2022 року.
- 3.Робота виконується на базі:** навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка.
- 4.Теоретичне завдання:** дослідження поняття, сутності та нормативно-правового регулювання авторських прав на твори розміщені в мережі Інтернет, проблеми їх охорони та захисту.
- 5.Практичне завдання:** визначення застосовного правопорядку при захисті авторських прав у мережі Інтернет, проблематики основних форм та способів захисту та визначення нормативно-правових засад.
- 6.Сфера застосування результатів роботи:** наукова діяльність, навчальний процес та правозастосовна діяльність.
- 7.Завдання вручено студенту:** 1 квітня 2022 року.

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Науковий керівник:

д.ю.н., проф. Кодинець А.О.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН:

Логвінової Яни Миколаївни, студентки 2 року навчання
заочної форми за спеціальність «Право»

10.02.2022- 21.02.2022 рр.	Вибір теми дослідження для магістерської роботи та її затвердження.
01.08.2022-10.08.2022 рр.	Затвердження змісту.
11.08.2022-15.08.2022 рр.	Робота на вступом.
16.08.2022-23.08.2022 рр.	Робота над Розділом I: пункт 1.1.
24.08.2022-28.08.2022 рр.	Робота над Розділом I: пункт 1.2. та висновок до вищезазначеного Розділу.
29.08.2022-05.09.2022 рр.	Робота над Розділом II: пункт 2.1.
06.09.2022-15.09.2022 рр.	Робота над Розділом II: пункт 2.2. та висновок до вищезазначеного Розділу.
16.09.2022-26.09.2022 рр.	Робота над Розділом III: пункт 3.1.
27.09.2022-05.10.2022 рр.	Робота над Розділом III: пункт 3.2. та висновок до вищезазначеного Розділу.
06.10.2022-08.10.2022 рр.	Робота над Висновком
08.10.2022-10.10.2022 рр.	Робота над списком використаних джерел
11.10.2022-20.10.2022 рр.	Виправлення помилок та удосконалення магістерської роботи.

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Науковий керівник:

д.ю.н., проф. Кодинець А.О.

Анотації роботи

Дане магістерське дослідження присвячене питанням захисту авторського права на твори, які розміщені в мережі Інтернет та їх проблематиці. Автором даної роботи було проведене дослідження на тему теперішнього авторського права, на його розвиток в сучасному світі. Зазначені нормативно-правові засади захисту , їх особливості та охарактеризовані основні форми та способи захисту прав інтелектуальної власності. Проаналізований розвиток захисту авторського права , його реформування в історії сучасної України. Також зазначені порушення авторського права на твори, розміщені в мережі Інтернет та проблеми, які можуть виникнути у сфері захисту авторського права. Крім того, зазначена судова практика, яка склалася в українському судочинстві з вищезазначених питань та міжнародні нормативно-правові джерела, які використовуються.

Ключові слова: *авторське право, мережа Інтернет, захист авторського права, порушення авторського права, захист прав інтелектуальної власності .*

Abstracts of work

This master's research is devoted to the issues of copyright protection for works posted on the Internet and their problems. The author of this work conducted research on the topic of current copyright and its development in the modern world. The regulatory and legal principles of protection, their features and the main forms and methods of protection of intellectual property rights are characterized. The development of copyright protection and its reformation in the history of modern Ukraine is analyzed. Copyright violations of works posted on the Internet and problems that may arise in the field of copyright protection are also indicated. In addition, the judicial practice that has developed in the Ukrainian judiciary on the above-mentioned issues and the international legal sources that are used are indicated.

Keywords: *copyright, Internet , protection of copyright, violation of copyright, protection of intellectual property rights.*

ВСТУП

Актуальність та стан дослідження. Сьогодні важко уявити людину, яка не використовує всесвітню мережу Інтернет у своєму житті. Інтернет полегшив життя у багатьох аспектах: у навчальному процесі, на роботі та у повсякденному житті. Люди звикли: якщо виникають будь-які питання, то у всесвітній мережі Інтернет завжди знайдеться відповідь на різноманітні питання за лічені секунди. Проте, такий вплив на життя людини, окрім позитивної сторони, несе також загрозу на права інтелектуальної власності об'єктів, які розміщені в мережі Інтернет.

Проблема захисту авторських прав на контент, розміщений в мережі, набуває все більшої актуальності, як в Україні, так і у світі.

Зважаючи на той факт, що в Україні раніше функціонування та існування в мережі Інтернет загалом регулювалося встановленими нормами поведінки, а не законодавством, то виникало і виникає ще сьогодні багато порушень об'єктів, які стосуються прав, які я розглядаю в своїй роботі, наприклад це може бути: літературні твори, відео-кліпи, кінофільми, серіали, пісні, музика і т.д., які розміщені у цій мережі.

Велика кількість творів, які ми можемо знайти в мережі Інтернет, знаходяться там без дотримання законних підстав і відповідно порушують норми права інтелектуальної власності, хоча користувач може про це навіть не здогадуватися і вільно ними користуватися.

Однак, незважаючи на те, що ситуація з відповідальністю за порушення авторських прав постійно покращується, ще багато правопорушників користуються тим, що є ще прогалини у забезпеченні з боку держави ефективного рівня охорони захисту прав інтелектуальної власності.

Тому необхідні механізми та способи захисту, завдяки яким можна захистити і відновити порушені права авторів.

Мета дослідження. Метою дослідження даного питання є визначення застосовного правопорядку при захисті авторських прав у мережі Інтернет, проблематики основних форм та способів захисту та визначення нормативно-

правових засад.

Відповідно до цієї мети переді мною були поставлені такі **завдання**:

- знайти проблеми охорони та захисту авторського права на даний момент;
- проаналізувати нормативно-правові засади захисту на твори, які розміщені в мережі Інтернет;
- розглянути у площині Інтернет порушення авторських прав, їх види та права;
- охарактеризувати основні форми та способи захисту прав інтелектуальної власності;
- знайти та створити аналіз тих судових рішень, які були створенні в даній темі ;
- також необхідно при розгляді даної теми розглянути правові проблеми захисту авторських прав від порушень у сфері інтелектуальної власності.

Об'єктом дослідження у даній роботі є суспільні відносини, які безпосередньо виникають у процесі порушення та захисту авторських прав на твори, які знаходяться в мережі Інтернет.

Предметом дослідження я виділяю – захист авторських прав на твори, які розташовуються в мережі Інтернет.

Методи дослідження. Використовувалися методи порівняння, систематизації, аналізу, синтезу, індукції та дедукції.

Теоретична та фактологічна основа дослідження. Складається з судової практики України, національних нормативно-правових актів, міжнародних нормативно-правових актів, судової практики ЄСПЛ та матеріали певних періодичних видань.

Практичне значення результатів, яке було отримане в даній роботі , полягає в тому, що ним можливо скористатися у таких видах діяльності:

А) науково-дослідній діяльності – для дослідження проблем, які я виділила, в майбутніх дослідженнях;

Б) правотворчості – використовувати даний матеріал при змінах правових актів в даній сфері;

В) правозвстосуванні – для того, щоб в теперішній час сформувати єдину судову практику при спорах з питань інтелектуальної власності.

РОЗДІЛ I. Загальні положення про захист авторських прав на твори розміщені в мережі Інтернет

1.1. Авторське право в умовах сучасного інформаційного суспільства: проблеми та тенденції охорони та захисту.

Перш за все, сучасне інформаційне суспільство постійно змінюється, удосконалюється та розвивається. У наш час для суспільства відкрито багато дверей, які ще десять років тому були закриті на декілька замків.

Глобальна мережа Інтернет є відомою кожному члену суспільству і майже кожен громадянин будь-якої сучасної держави постійно її використовує у своєму повсякденному житті. Так, як існує багато користувачів даної мережі, то водночас існує багато правовідносин, які виникають між ними. Однак, ці правовідносини відповідають не тільки нормам законодавства, а й породжують багато проблем, які вимагають негайного вирішення.

Причиною виникнення цих проблем є те, що користувачі використовують мережу Інтернет не тільки задля розвитку своєї особистості, вільного доступу до освіти, а й зловживають цими благами і порушують права третіх осіб.

Інтернет та інформація, яка міститься в ньому, сьогодні є невід'ємною частиною сучасного суспільства.

Для того, щоб максимально розкрити дане питання, необхідно дати визначення мережі Інтернет.

Internet – це глобальна інформаційна мережа, яка водночас безпосередньо об'єднує велику кількість регіональних мереж і мільйони комп'ютерів з усієї планети і має на меті обмін даними та доступу до будь-яких інформаційних і технологічних ресурсів. [34].

Об'єкти, які охороняються правом інтелектуальної власності, можуть розташовуватися в Інтернеті з порушенням особистих немайнових прав автора, тобто він може навіть не здогадуватися, що плід його праці є загальнодоступним.

Саме Інтернет є ринком у віртуальному світі обороту і збуту продуктів, де можуть порушуватися виключні права певних авторів та інших

правоволодільців [35].

Розміщення одного з об'єктів інтелектуальної власності, а саме твору, відбувається так : це безпосереднє відтворення твору та його подання до загального доступу таким чином, що можна отримати доступ до твору не тільки із будь-якого місця, а і у будь-який час, не будучи залежним до низки факторів.

Якщо поглянути на те , як Закон України «Про телекомунікації» наповнює визначення глобальної мережі, то впливає що Інтернет це – всесвітня інформаційна система загального доступу, яка зв'язується глобальним адресним простором та базується на Інтернет-протоколі, який має бути визначений міжнародними стандартами . [14]

До того ж Закон України «Про електронні комунікації» містить визначення мережі Інтернет як глобальної електронної комунікаційної мережі, яка призначається для передачі інформації та складається з взаємопов'язаних окремих електронних комунікаційних мереж, взаємна дія яких базується на використанні єдиного адресного простору та на використанні інтернет – протоколів, які мають бути визначені міжнародними стандартами. [10]

Наступним питанням, яке потребує конкретизації є авторське право і документи, які його регулюють , як міжнародні , так і національні.

Документом, який закріплює авторське право на твори і у той же час є джерелом права для України є Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів яка була прийнята від 24.07.1971 року (далі– Конвенція).

Зокрема, відповідно до п. 1 ст. 2 Конвенції, яка є чинною для України з 25.10.1995 року, термін «літературні і художні твори» охоплює всі твори в галузі літератури, науки і мистецтва, яким би способом і в якій би формі вони не були виражені, як-то: книги, брошури та інші письмові твори, лекції, звертання, проповіді та інші подібного роду твори; драматичні і музично - драматичні твори; хореографічні твори і пантоміми, музичні твори з текстом або без тексту; кінематографічні твори, до яких прирівнюються твори, виражені способом, аналогічним кінематографії; малюнки тощо.

Відповідно до п. 6 ст. 2 Конвенції твори, які були визначені, мають

перебувати під охороною у будь-яких країнах Союзу.

Такий захист безпосередньо стосується автора та в майбутньому стосуватиметься його правонаступника. [2].

Необхідно зазначити, що в момент підписання Конвенції не передбачалися твори, які будуть розміщені в Інтернеті, але на сьогоднішній день після детального опрацювання над нормами вищезазначеної Конвенції, і отримавши результати цієї праці ми можемо рахувати, що ті твори, які ми знайдемо в глобальній системі, є також під захистом .

16 травня 2008 року Україна стала державою-членом Світової організації торгівлі (далі – СОТ), тому не можемо не зазначити про Додаток 1С до Угоди про заснування СОТ – Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (далі – Угода TRIPS).

Отже, ст. 7 даної Угоди зазначає, що захист та контроль за дотриманням прав ІВ повинні всебічно допомагати у запровадженню технологічних нововведень та передачі і розповсюдженню технологій для взаємної вигоди виробників та користувачів технологічних знань у спосіб, який має сприяти соціальному та економічному добробуту, а також рівновазі прав і обов'язків [3].

Щодо законодавчого регулювання даної сфери, національним законодавством, то важливе місце з питань регулювання авторських правовідносин належить Закону України «Про авторське право і суміжні права» прийнятого від 23.12.1993 р.

Захист авторського права регламентується у Законі спеціальним Розділом V «Захист авторського права і суміжних прав», норми якого визначають поняття порушення авторських і суміжних прав і порядок та способи цивільно-правового захисту та забезпечення позову у справах про порушення даних прав [9].

Прийняття Цивільного Кодексу України систематизувало норми права у захисті й охороні прав інтелектуальної власності, посвятивши Книгу Четверту цьому питанню [8].

Важливим нормативно-правовим актом є Кодекс України про адміністративні правопорушення (КУпАП), за яким стає можливо притягнути

людину до адміністративно-правової відповідальності , якщо вона незаконно використовує об'єкт права ІВ, або можливо привласнює авторство на даний об'єкт або вчиняє інше умисне порушення прав на вищезазначений об'єкт, який охороняється законом (зазначено в ст. 512 КУпАП) [5].

Якщо недотримання прав, які має творець, виникає певна небезпека , то в такому випадку суб'єкта такого правопорушення можливо притягти до відповідальності, яка зазначена у статті 176 Кримінального кодексу України «порушення авторського права і суміжних прав».

Вищезазначена стаття передбачає відповідальність за відтворення, розповсюдження творів, комп'ютерних програм і баз даних, які порушують права автора, а так само незаконне відтворення, розповсюдження виконань, фонограм, відеограм і програм мовлення, їх тиражування на аудіо- та відеокасетах, дискетах, якщо це завдало матеріальної шкоди у значному, великому або особливо великому розмірі [6].

Правовідносини, що виникають у сфері авторських прав, були предметом дослідження наступних кандидатських дисертаційних праць: С. Клейменова створила працю «Авторські правовідносини як форма реалізації правомочностей суб'єктів авторського права» (2004) .

О. Заєць працював над «Право вільного використання об'єктів авторського права за цивільним законодавством України» (2009) О. Ізбаш «Організаційні цивільні правовідносини, що виникають при здійсненні авторських прав» (2013).

С. Клейменова у своїй праці визначає сутність авторського права і в об'єктивному та суб'єктивному значеннях. Нею виявлено причини неможливості застосування правової категорії «інтелектуальна власність» відносно авторських прав і обґрунтована доцільність використання щодо авторських прав правової категорії «виключні права». Для чіткого уявлення про систему виключних прав автором запропоновано змінити структуру положень чинного Цивільного кодексу України в частині встановлення системи належних

авторам особистих немайнових і майнових прав. Визначено правовий статус суб'єктів авторського права, які варто розглядати як первісних (автор чи співавтор твору), так і похідних (спадкоємці й інші правоволодільці). Розглянуто особливості основ виникнення абсолютних і відносних авторських правовідносин. Висвітлено найпоширеніші способи здійснення авторських прав та авторські договори. Правовідносини, що виникають при здійсненні права вільного використання об'єктів авторського права як прояву конституційних обмежень майнових прав, досліджує у своїй праці О. Заєць. Автором простежено становлення цього правового інституту, його понятійний апарат, зміст, особливості, з'ясовано колізії між абсолютним правом володільця авторських прав та правом інших осіб на використання об'єкта авторського права та розроблено рекомендації з удосконалення його позитивного регулювання. Встановлено, що використання об'єктів може бути:

- 1) як певне особисте немайнове благо;
- 2) як забезпечення права на творчу інтелектуальну діяльність;
- 3) як передумова реалізації таких прав: на освіту, відпочинок, використання здобутків науки, літератури та мистецтва;
- 4) як право особливого роду.

У дисертаційній праці О. Ізбаш ідеться про комплексне дослідження організаційних цивільних правовідносин, які можуть бути при здійсненні АП. Проаналізовано визначення і правова природа певних організаційних правовідносин, також зазначене її співвідношення з цивільними. Зазначено специфіку організаційних цивільних правовідносин взагалі та організаційних цивільних правовідносин, які виникають при здійсненні АП.

Детальний аналіз робився над місце організаційних цивільних правовідносин у системі відносин права інтелектуальної власності. Доведено, що залежно від змісту і спрямування можна виділити такі правовідносини: 1) організаційно-передумовні; 2) організаційно-делегуючі; 3) організаційно-контрольні; 4) організаційно-інформаційні. Також проводилося дослідження над об'єктом організаційних правовідносин, який складається з таких частин – як

матеріальної та нематеріальної. Опрацьовані підстави, які передують виникненню організаційних відносин при здійсненні авторських прав. Обґрунтовано необхідність приділити в законодавстві належну увагу договорам, які укладаються між співавторами, а також договорам з організаціями колективного управління.

Зважаючи на те, що встигати за новими технологіями дуже складно, то слід звернути на позицію О. Пастухова, щодо способів вирішення наявних проблем у сфері захисту авторських прав у мережі.

По-перше, використовувати цифровий підпис.

По-друге, використовувати цифрові марки.

3. Обмежити доступ до матеріалів, які розміщені в Інтернеті.

4. Методи криптографічного перетворення матеріалів, що дають можливість обмежити або виключити можливість копіювання.

5. Створення веб-депозитаріїв.

6. Обмежена функціональність.

7. «Годинникова бомба», де власник встановлює дату та час після якого доступ до матеріалу буде неможливим. [7].

1.2. Нормативно-правові засади захисту авторських прав на твори розміщені в мережі Інтернет.

Перш за все, необхідно усвідомлювати, що авторське право виникло внаслідок того, що перед творцем постала потреба захистити власні права на літературні твори та твори мистецтва, які були створені безпосередньо ним.

Авторське право стосується захисту виразу, товарного знаку, патента.

Воно захищає книги, музичних записів, кіно, серіали, фотографії та картини, тобто будь-що над створенням чого працювала людина.

Повний перелік об'єктів авторського права можливо знайти у статі 8 ЗУ «Про авторське право і суміжні права»

Охорона тільки поширюється на форму вираження твору і не поширюється на будь-які ідеї, теорії, принципи, методи, процедури, процеси, системи, способи, концепції, відкриття, навіть якщо вони виражені, описані, пояснені, проілюстровані у творі. [9].

У випадку, якщо особисті немайнові права або майнові права порушуються, то виникає потреба у захисті порушених прав.

Плагіатом називається порушення певних немайнових прав творця.

Порушення майнових прав творця носить назву конфіскацією або «піратством».

Згідно ст. 51 вищезазначеного Закону України захист прав суб'єктів авторського права та суміжних прав має відповідати тому порядку, який має бути встановлений адміністративним, цивільним і кримінальним законодавством. [9].

Отже, вирішення спорів з даних питань має відбуватися в позасудовому та судовому порядку.

Суд, розглянувши справу, може постановити певні рішення:

-про прийняття заходів, які будуть запобігати порушенню права;
-про одноразове стягнення коштів замість відшкодування збитків за неправомірне використання; - про публікацію в ЗМІ даних на рахунок такого порушення. [8].

У разі порушення прав або недотримання умов, які були зазначені в договорі, щодо використання творів в обхід технічних засобів або якщо підроблюється інформації та документів про управління правами чи створення загрози неправомірного використання мають право звертатися безпосередньо до суду. [11].

В ЗУ «Про авторське право і суміжні права» є норма ст. 52-1 та ст. 52-2, в якій зазначений порядок дій правовласника якщо буде порушення авторського права з використанням мережі Інтернет.

Згідно до ч. 1 ст. 52-1 вищезгаданого Закону України , яка творить порядок припинення порушень АП в мережі Інтернет, суб'єкт авторського права має право звернутися безпосередньо до власника вебсайту, на якому була зазначена дана інформація, із заявою про припинення порушення. Порядок захисту в цьому випадку є позасудовим.

Особа, яка отримала заяву про припинення порушення, може відмовити в її задоволенні у разі, якщо:

- а) людина має право на використання даної інформації.
- б) особа, якій надіслано заяву не має стосунку до веб-сайту, де порушуються права.
- в) дана заява оформлена з порушенням вимог, які мають бути дотримані в даній заяві.

У ч. 7 ст. 52-1 зазначеного Закону України зазначено, що заявник повинен звернутися до постачальника послуг хостингу, який надає послуги та ресурси для

розміщення відповідного вебсайту, із заявою про припинення порушення, допущеного власником вебсайту. [9].

Заява про припинення порушення повинна містити такі дані: ідентифікаційні відомості про заявника; вид та назву об'єкта авторського права або суміжних прав, про порушення права на який йдеться у заяві; вмотивоване твердження про наявність у заявника майнових прав інтелектуальної власності на об'єкт авторського права або суміжних прав; гіперпосилання на розміщену в мережі Інтернет інформацію; відомості про постачальника послуг хостингу, який надає послуги. Після отримання заяви відповідальна особа зобов'язана вилучити інформацію, що порушує право скажника.

Результатом даної заяви буде унеможливлення доступу до «спірного контенту» або вмотивована відмова щодо вимоги правовласника. У будь-якому випадку, законодавство схиляє сторони до вирішення спору в судовому порядку. Вмотивована відмова щодо вимоги заявника буде вважатися належною тільки за умови наявності в ній інформації, достатньої для ідентифікації особи. Це спростить пошук відповідача в судовому процесі, оскільки питання визначення належного відповідача в таких спорах досі є проблемним

Можна звернутися до суду , у випадку, якщо вимога буде без задоволення.

Необхідно зазначити, що важливими та необхідними доказами авторства в суді є таке: свідоцтво, яке підтверджує авторське право ; заява до особи, яка порушує авторське право, яка має на меті досудове врегулювання спору; експертиза, яка встановить тотожність чи схожість творів, яка має бути обов'язково виконана експертом; ліцензійні договори певними фіксованими сумами за використання цього об'єкта авторського права.

Фото- та відеоматеріали можуть виступати як підтвердження, якщо відповідають електронним доказам.

Наприклад, у Постанові від 27.11.2018 р. у справі №914/2505/17 Верховний Суд дійшов висновку, що надане відео не може вважатися належним та достатнім доказом фіксування подій, оскільки не містить необхідних реквізитів електронного доказу (зокрема, фіксації дати та часу зйомки, місця події тощо). Тому, з цього випливає висновок, що крайнє необхідно відображення дати, часу та місце їх створення.

Висновок до Розділу I.

Отже, враховуючи вищезначено можливо дійти до висновку, що незважаючи на складність регулювання правовідносин, які складаються в мережі Інтернет багато нормативних актів законодавства України складають правову основу існуванню даних відносин. Отже, при вирішенні питання про захист авторських прав, які розміщені в мережі Інтернет необхідно звертатися до таких актів : Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України, Закон України «Про інформацію», Закон України «Про авторське право і суміжні права», Закон України «Про телекомунікації» і т.д.

Серед міжнародно-правових актів слід відмітити Бернську конвенцію про охорону літературних і художніх творів, яка є актом, що закріплює авторське право і у той же час є джерелом права для України.

Необхідно відмітити, що захист особистих немайнових і майнових прав здійснюється в порядку, який має бути встановлений адміністративним, цивільним і кримінальним законодавством.

Слід зазначити, що вирішення спорів, які безпосередньо виникають у сфері АП має відбуватися в позасудовому та судовому порядку.

РОЗДІЛ II. Порушення авторських прав на твори розміщені в мережі Інтернет

2.1. Види порушень авторських прав на твори розміщені в мережі Інтернет.

Щодня мільйони людей усвідомлюють позитивні риси доступності інформації, яка розміщується в мережі Інтернет, проте водночас тисячі людей зіштовхуються з порушенням або створенням умов для порушення їх авторського права, що формують негативні риси всюдоступності в мережі Інтернет.

Інформаційні та комунікаційні технології породжують у мережі Інтернет велику низку порушень таких як: крадіжка, передрук, плагіат, піратство, ухилення від сплати авторської винагороди. Реєстрація об'єктів авторських прав проводиться в Українському агентстві з авторських прав на підставі ст. 11 Закону України «Про авторське право і суміжні права» та Постанови КМУ «Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір». Підставою для таких порушень є те, що під час реєстрації не проводяться перевірки й експертизи твору на предмет плагіату, крім того, навіть дата реєстрації твору не має тут значення, оскільки в мережі Інтернет між оприлюдненням тексту і відтворенням його іншими особами може пройти кілька хвилин. Також метод управління майновими правами через організацію колективного управління на підставі розділу IV Закону України «Про авторське право і суміжні права» не може бути реалізованим з тієї самої причини. [12]

Р.Б. Шишка пропонує порушенням права інтелектуальної власності вважати таку дію, яка передбачена як така норма права, що створює негативні наслідки і призводить до застосування способів і форм захисту певного права чи певного інтересу. [13, с. 368].

Діями, які визнаються порушенням відповідно до вищезазначеного Закону України [9] є:

- дії, які порушують особисті немайнові права та майнові права АП;
- піратство;

- плагіат;
- ввезення до України без дозволу осіб, які є творцями творів;
- дії, які становлять загрозу для АП;
- підроблення, зміна чи вилучення інформації чи документів;
- розповсюдження, ввезення на митну територію України з метою розповсюдження творів, де вилучена чи змінена інформація про управління правами, зокрема в електронній формі.

Порушення авторських прав на твори, які розміщуються в мережі Інтернет поділяються на ті, які безпосередньо порушують виключні майнові права та ті, які стосуються порушення особистих немайнових прав суб'єктів авторського права. Особисті немайнові права авторів рідко є безпосередньою метою правопорушень і порушення особистих немайнових прав суб'єктів авторського права супроводжуються правопорушенням, які спрямовані на порушення виключних майнових прав.

Якщо звернутися до ст. 1 Закону України, то камкордингом зазначається відеозапис аудіовізуального твору під час його публічного представлення, тими особами, які знаходяться у тому самому приміщенні без дозволу [9].

Проблемою цього терміну є визначення зв'язку порушення та відсутністю дозволу від суб'єкта суміжних прав.

Притягнення до відповідальності за камкординг в Україні відбулося відповідно до вироку Держинського районного суду м. Кривого Рогу Дніпропетровської області від 18 червня 2019 р. по справі № 210/2266/19.

Зокрема, злочинець, перебуваючи в кінотеатрі «Multiplex» при прем'єрі фільму та переглядаючи його, записав його та виклав в Інтернет даний запис фільму звісно, що без дозволу, і цим самим завдав ТОВ «Юкрейніан Фільм Дистриб'юшн», який був власником права в Україні на даний фільм, майнову шкоду на суму 26850,00 гривень, яка безпосередньо підтверджується висновком судово-економічної експертизи у сфері інтелектуальної діяльності №15/13.9/38 від 27 березня 2019 року.

Суд прийняв рішення призначити покарання у вигляді штрафу у розмірі

5100,00 гривень. [16].

Щодо кардшейрінгу, то він визначений у ст. 1 Закону як доступ до програми, доступ до якої має бути обмежений суб'єктом АП застосуванням технічних засобів захисту, в обхід таких технічних засобів захисту, в результаті чого зазначена програма (передача) може бути сприйнята або в інший спосіб доступна без застосування технічних засобів захисту [9].

Кардшейрінг є поширеним в Європі, бо в одній країні можна сприймати сигнали з багатьох супутників, проте неможливо легально використовувати послугу платного телебачення через відсутність ліцензій для мовників з інших країн. Вищезазначені умови стали передумовою до появи в мережі «кардшейрінг» груп, де людина могла дати свою абонентську картку іншій особі, а взамін отримувала доступ до всіх каналів, використовуючи абонентські картки інших. Ще можливий варіант, коли одна особа купляла аб. картки, а решта осіб, оплачуючи невеликий гонорар, мали доступ до її карток. [15].

Необхідно згадати про ще один вид порушення, коли твір використовується не відповідаючи умовам договору, якщо твір розміщується на доменах чи веб-сайтах, які не зазначені в договорі. Ці дії є порушенням, бо вони відбуваються поза межами повноважень, наданих суб'єктом майнових прав на відповідний об'єкт [14, п. 27].

Також ще одним видом порушення АП на твори, які розміщуються в мережі Інтернет, є плагіат, який становить значну проблему у сфері освіти та науки.

Як було вже зазначено вище, відповідно до ст. 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права» плагіатом є оприлюднення твору під чужим іменем, що не є його творцем, до того ж опублікування може бути як частковим, так і в повному обсязі.

Розглянемо ще такі види порушення майнових авторських прав, які є різновидом піратства:

Аудіопіратство

Копіювання та розповсюдження копій музичних композицій. Аудіопіратством може виступати перепродаж альбомів музики як на аудіо-касетах, так і на компакт-дисках. До того ж, якщо музичні композиції будуть розповсюджені в мережі, то це також буде аудіопіратство.

Відеопіратство

Копії фільмів чи телепередачі можуть розповсюджуватися через створення копій в Інтернеті. Правопорушник може мати на меті отримати прибуток, якщо наприклад буде продавати такі копії бажаним, або навпаки - не мати на меті отримання певної грошової винагороди, а робить це лише задля власної вигоди, щоб використовувати самому чи поділитися з друзями.

Така продукція відрізняється тим, що вона може з'явитися ще до виходу фільму у прокат від автора. Запис звісно зазвичай набагато гіршої якості, ніж у ліцензійному, бо «пірати», маючи бажання, щоб якнайскоріше фільм потрапив у продаж, випускають версію даного фільму, яка знята на камеру звичайного телефону посеред залу в кінотеатрі.

Є багато різних джерел, звідки пірати можуть отримати свою версію. Я розгляну найголовніші з них:

1. **Камрип (CAMRip)** — таку версію знімають на звичайну відеокамеру, використовуючи свій телефон, під час прем'єри фільму в кінопрокаті. Відеофайли, які отримуються таким способом, мають найгіршу якість фільму.

2. **Телесинк (TS, TeleSync)** — метод схожий до камприпу, але для нього необхідно залучити особу, яка працює в кінотеатрі, найчастіше ними виступають оператори показу. Щоб отримати таку копію, то прилад, що знімає фільм має бути на штативі і стояти біля кращого освітлення, а для якісної версії звуку потрібно дроти приєднати до проектора. В результаті, якщо використовували для запису фільму професійну камеру, то тоді виходить версія з кращою

якістю, ніж *камрипова* копія фільму. Звук в той час майже не відрізняється від ліцензійної копії.

3. **ТВ-рип** (*TV-rip*), **HDTV-rip** — зазначений варіант копії можна отримати зі звичайного телевізора. В такому варіанті робити копії лише тих фільмів, які можемо побачити по телевізору. Копію зазвичай створюють за допомогою VHS-магнітофона або DVD-рекордера, зрідка з допомогою ТВ-тюнера. Якість в такому випадку буде залежати безпосередньо від якості оцифровки та сигналу, який був. Зазвичай залишається навіть реклама, яка була під час телепрокату та можна розгледіти на якому каналі був телепрокат фільму чи програми. У випадку HDTV-rip, якщо якість відео та звуку, які були під час телепрокату є дуже високою, то це створює можливість перекодування у інший файл з більшою роздільною здатністю.

4. **Воркпринт** (*WP, WorkPrint*) — таку копію створюють працівники кіностудій чи технічних відділів, які беруть участь в створенні фільму. Дані працівники викладають копію, яку вони змогли отримати під час створення фільму, за певний проміжок часу до ліцензованого показу, найчастіше це за місяць чи пару тижнів, проте необхідно зазначити, що зазвичай вміст таких копій не збігається з ліцензійним.

5. **«TeleCine»** (*TC, TeleCine*) — в такому випадку оператори кінопоказу, які співпрацюють з піратами ставлять в будці спеціальний кінодатчик. Даний кінодатчик повинен бути приєднаний до проектора і ловити зображення, яке виступає на екрані. В цьому випадку звук також передається напряму. Зображення, яке створюється в такий спосіб важко відрізнити від DVD-рипу.

6. **«Скринер»** (*DVD-Screener*) — часто перед тим, як презентувати фільм в кінотеатрі, висилається спеціальна копія

фільму, в кіножурнали. Це робиться для того, щоб журналісти могли написати про них свої відгуки. Деякі недобросовісні журналісти задля отримання матеріальної винагороди для себе передають ці копії у руки піратам. У такому випадку якість копії важко відрізнити від оригіналу, проте під час перегляду є вставки, які зазначають, що ця версія для індивідуального спеціального перегляду, а не для масового і споживач може зрозуміти по цьому, що переглядає матеріал, який порушує права творця. Для того, щоб такі копії не потрапляли до пересічного споживача, як оригінали, то кінокомпанії можуть зробити якісь частини фільму у чорно-білій версії.

7. **DVD-рип , BDRip** — якщо вам потрапила така версія фільму, то буде дуже важко зрозуміти, що створена вона піратами. Пірати її копіюють прям з ліцензійного диску, тому якість тут буде найкращою.

Наступним розглянемо піратство, яке виникає у сфері програмного забезпечення.

Таке піратство при незаконному копіюванні певних програмних продуктів повинно мати в собі нейтралізацію різних програмних систем захисту. У такому випадку має бути спеціальний клас програмного забезпечення, що мають назву кряки. Кряки - це спеціальні патчі, готові серійні номери або їх генератори для продукту, які безпосередньо знімають з нього обмеження, які пов'язані із захистом, який був вбудований від незаконного використання.

Ще є певні програми, які допомагають зламувати — налагоджувачі, дизасемблери, редактори PE-заголовка, редактори ресурсів, розпакувальники і т.д. Для того, щоб використовувати ліцензії надалі способом, який полягає в заміні ліцензійного пробного ключа щомісячно, який надається на безоплатній основі, наприклад це актуально для антивірусів, коли копіюється ліцензійний пробний ключ із вже знову пробною ліцензією.

Бувають такі випадки, коли власник авторських прав заохочує в непрямій формі займатися піратством його твору. Це є одним з видом так званої недобросовісної конкуренції.

Прикладом такого випадку може бути продукт, який надається Microsoft Windows, оновлення якої має бути лише на офіційному сайті компанії не зважаючи на очевидну нелегальність копії. Такі дії мають на меті, щоб даний виробник мав та постійно утримував монопольне становище на ринку відповідної продукції. Потім починається вирішення даної ситуації, коли правовласник звертається до суду або спробує в досудовому порядку отримати кошти від правопорушників за неправомірне використання програмного забезпечення, яке належить йому. Необхідно ще зазначити, що правопорушники навряд чи користувалися ним, якби усвідомлювали, що за нього потрібно буде платити. Таким чином користувачів через непрямую форму заохочення від власника стає набагато більше, ніж їх могло б бути без цього ж заохочення.

Піратство відеоігор

Найцікавішим з видів піратства особисто для мене є піратство відеоігор. Необхідно зазначити, що в іграх повинні бути певні види захисту, які відповідно мають прив'язувати копії даної комп'ютерної гри до CD чи DV-диску, які виступають носіями. Для того, щоб пройти такі обмеження пірати застосовують версії файлів, які були зламані попередньо, або певні спеціальні емулятори, які можуть зчитувати вищезазначені диски, тому нелегальне поширення відеоігор має свою специфіку.

Незважаючи на такі складності існує дуже багато різновидів ігор, які без ліцензії.

Неліцензійна локація гри може з'явитися ще тоді, коли офіційної або ще немає, або ще навіть немає у прокаті у відповідній країні. Але необхідно зазначити, що локалізація гри в порушників виходить неякісною, з субтитрами без озвучування, що і відразу свідчить споживачеві про піратство.

Може ще бути така ситуація, коли відбувається запис на один диск кількох ігор, який не призначений для цього, тому в такому випадку правопорушникам незалишається іншого, як вирізати частини гри, які не впливають на цілісну картину гри, це може бути як приклад озвучування персонажів.

У сучасних ігрових приставок може бути практика «чиповки»— тобто в такому випадку правопорушники модифікують схему приставки таким способом, що вона набуває можливості виконувати піратські копії ігор.

Піратство літературних творів

У зв'язку із появою електронних бібліотек, завдяки яким усі бажаючі мають доступ до будь-яких творів літератури, то деякі творці та видавництва почали прирівнювати їх діяльність до піратства. Навіть не беручи до уваги те, що зазвичай інтернет бібліотеки виконують побажання автора та без проблем можуть прибрати їх літературні твори з відкритого доступу, що відповідає їх бажанню та має повністю задовольнити творця, але все-таки в судовій практиці є судові позови автора до таких інтернет бібліотек.

Ще одна класифікація поділяє порушення в цій сфері на первинні та вторинні.

Первинні правопорушення полягають в тому, що порушують такі особисті немайнові права суб'єктів авторського права, як авторське право, право на недоторканність твору, право на ім'я, право на захист своєї репутації, право на публічне використання твору, шляхом незаконного використання, в тому числі розповсюдження, об'єктів авторського права.

Якщо правопорушник створює копію чужого твору, то це приклад первинного правопорушення.

Переклад твору і в подальшому його незаконна адаптація- це також вид первинного правопорушення.

Якщо говорити про вторинні порушення прав, то вони мають бути вчинені тими суб'єктами, дії яких безпосередньо самі не порушують права творців, але за допомогою них виникають певні зручні умови для порушення шляхом

розробки відповідних технологій, які використовуються безпосереднім правопорушником прав творця.

До таких видів порушення можемо віднести та зазначити таке : публікація та розповсюдження ключів до певного програмного забезпечення. Так звані «кряки», які є популярним засобом подолання технічних засобів захисту об'єктів АП або ж можуть допомогти вилучити чи безпосередньо замінити ту інформацію, яка є на об'єкті АП на рахунок особи, яка має на нього права. Ситуація з цим видом правопорушень складна, бо не є зрозумілим, що можна вважати технічними засобами захисту авторських прав, через те, що в національному законодавстві відсутні навіть згадки про них. Тобто, не маючи можливості ідентифікувати технічні засоби захисту, ми не маємо можливості говорити про те, що їх обходять. [12]

2.2. Проблеми у сфері захисту авторських прав на твори розміщені в мережі Інтернет та шляхи їх вирішення.

Коли порушуються законні права та інтереси особи, то вона може звернутися на свій розсуд за захистом порушеного права, що зазначено в ч.1 ст.20 ЦК України. [8]

Порушення прав інтелектуальної власності є відносно новим для національного законодавства, проте на сьогодні вже сформувалася судова практика у розгляді спорів у цій сфері.

Проблемним питанням, яке відразу постає перед суддями є визначення творця твору через який виник спір. У такому випадку доказом авторства виникає свідоцтво про державну реєстрацію на даний твір. Проте якщо його немає, то виникає потреба звернутися до Закону України «Про авторське право і суміжні права», де зазначено, що особі, якій належить АП є безпосередньо автор твору, прізвище та ініціали якого можна побачити на оригіналі чи примірнику. (ст. 11 Закону)). [9]

Але ж можуть бути такі ситуації, коли твори створюються в електронній формі. Беручи до уваги положення ст. 1 цього Закону про те, що автором твору визнається тільки та особа, яка безпосередньо своєю творчою працею створила відповідний твір, то питання на рахунок твору в електронній формі можна вважати вирішеним. Проте, не слід забувати, що ми живемо в час соціальних мереж і велика частина користувачів зареєстровані там під псевдонімами, а не власними іменами. Тоді, щоб підтвердити своє авторство потрібно здійснити певні дії, наприклад можна написати звернення до адміністрації, щоб вони підтвердили належність зацікавленій особі IP-адреси, з якої відбулась публікація. Для захисту своїх прав творець може використовувати цифровий підпис, який без проблем допоможе ідентифікувати автора твору, що набуває популярності з кожним роком все більше.

У такій справі відповідачем виступає власник вебсайту, де був опублікований матеріал, він відповідає через те, що завдяки ньому виникла

можливість розмістити твір в незаконний спосіб. Проте перед позивачем виникає завдання встановити особу цього власника до звернення в суд. Для того, щоб зафіксувати правопорушення саме на даному вебсайті, необхідно позивачу зробити відеоогляд даного контексту, де буде видно порушення прав творця і для цього необхідно звернутися до експертних установ, які відповідають за такі фіксації та дослідження контексту на певній вебсторінці, після проведення своєї експертизи вони мають надати замовнику свій висновок, який матиме велике значення в суді. [18]

Наприклад, у справі № 761/12823/16-ц, що розглядав Верховний Суд у складі колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду

Весною 2016 року позивач подала позовну заяву до суду, де відповідачем було приватне акціонерне товариство «Міжнародний Медіа Центр «СТБ» (далі - ПрАТ «ММЦ «СТБ»)) про захист свого порушеного авторського права.

Позовна заява складалася з того, що вона у колонці виклала свій рецепт, за яким постійно готує смачне морозиво і прикріпила до цього ще й фотографію, це все вона підтверджує датою, коли було викладено фото та рецепт на сайті. До того ж, фото цього морозива вона розмістила в соціальній мережі Інстаграм.

Потім вона виявила зазначену фотографію морозива на сайті телеканалу СТБ без будь-якого посилань на те, що вона є автором даної фотокартки.

Однак, телеканал не вважав за доцільне зазначити посилання на її соціальну мережу чи про те, що вона являється автором даної фотографії, згоди вона також не давала на те, щоб опублікувати дане фото на сайті телеканалу, жодного договору з відповідачем не було укладено, то позивач вирішила спробувати врегулювати дане питання досудовим способом з відповідачем і відправила свій запит до програми «Все буде добре» у соціальній мережі Фейсбук.

Відповідач проігнорував її звернення у соціальній мережі. Тому не залишалось іншого способу захистити своє право, як звернутися з позовною заявою до суду.

Суд, дослідивши всі докази, які були надані сторонами, вислухавши аргументи учасників справи дійшов висновку :

Рішення Шевченківського районного суду м. Києва від 12 березня 2018 року та постанову Апеляційного суду м. Києва від 17 вересня 2018 року скасувати, справу передати на новий розгляд до суду першої інстанції. [30]

Проблема, яка постає наступною перед суддями при вирішенні спорів з даних справ, є неможливість застосувати певні критерії, які допоможуть швидко та точно визначити розмір шкоди , яка була нанесена творцю чи особі, яка володіє правами на ОІВ.

Про це постійно зазначають практикуючі юристи у сфері інтелектуальної власності.

Суд, у справі про відшкодування збитків, може постановити подвоєну суму винагороди або комісійні платежі, які мали б бути сплачені, у тому випадку, якщо б правопорушник надав заяву про отримання дозволу на використання АП замість відшкодування завданий збитків, Проблема полягає в тому, що відповідно до ч. 2 ст. 52 Закону України «Про АП і СП». не зазначені відмінності «винагороди» та «комісійних платежів», тому термін « винагорода» тлумачаться завдяки п. 5 ст. 15 Закону.

До того ж формулювання, що така «сума винагороди або комісійні платежі, які були б сплачені» також спричиняє деякі запитання перед особами, які безпосередньо беруть участь у даному спорі. Виникає відразу питання , які докази можна приймати до уваги в такому випадку. Наразі є пропозиція, щоб враховувати не тільки вартість твору, яка зазначена , а й постає необхідність

підтвердити певними квитанціями чи чеками такої оплати, яка проводилася в правовідносинах. Також потрібно звернути увагу на механізм виплати компенсації, яка застосовується замість того, щоб правопорушник відшкодував збитки чи з нього стягувався дохід. [18]

Господарський суд міста Києва розглядав справу № 910/15555/21 за позовом Приватного підприємства «Світова музика» до Товариства з обмеженою відповідальністю «Файнл Кат Медіа» про стягнення 2 823 300,00 грн.

Позивач у позовній заяві просить суд стягнути з відповідача компенсацію за порушення його АП у розмірі 90 000,00 Євро, що еквівалентно 2 823 300,00 грн., розраховану як потроєна сума винагороди за три роки неправомірного використання твору.

Листом Компанії «Sony Music Publishing» підтверджено, що Підприємство має право ініціювати судові позови для захисту авторського права, у тому числі позову за порушення авторського права у онлайн і телевізійних програмах «Світське життя з Катериною Осадчею»; оцінювана сума використання становить 10 000,00 Євро на рік.

З урахуванням вказаного листа, позивачем розраховано суму компенсації за три роки незаконного використання відповідачем твору (10 000,00 Євро * 3 роки) на підставі п. «г» ч. 2 ст. 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права» як потроєну суму за умисне порушення (30 000,00 Євро * 3) [9].

Суд погоджується з твердженням позивача про те, що відповідач умисно порушив майнові авторські права на Твір, оскільки йому було відомо про належність прав саме позивачу, проте відповідач не надав жодних належних доказів на підтвердження факту звернення до позивача про укладення відповідного договору на використання Твору.

Твердження відповідача про те, що саме позивач мав ініціювати укладення договору про надання дозволу на використання Твору оцінюється судом критично, оскільки відповідач знав та усвідомлював незаконність використання ним такого твору, а тому саме він мав вчинити всі залежні від нього дії з метою

припинення порушення авторських прав, а також був обізнаний із відповідальністю, яка настає внаслідок допущених порушень.

Також суд вважає неспроможними твердження відповідача про те, що позивачем жодного разу не було висловлено заборону про використання відповідачем спірного Твору, оскільки в силу приписів Цивільного кодексу України та Закону України «Про авторське право і суміжні права» Товариство повинно було отримати дозвіл на використання такого твору, і отримання такого дозволу (тобто, укладення відповідного договору) було б єдиною законною підставою для його використання в аудіовізуальному творі.

Крім того, твердження відповідача про недоведеність позивачем використання Товариством твору в 2018 році судом не приймається до уваги, оскільки у відзиві на позовну заяву сам відповідач підтверджує факт використання ним Твору ще з моменту створення першого випуску аудіовізуального твору, який відбувся у 2005 році.

Оцінивши всі докази в сукупності, суд вважає позовні вимоги Підприємства про стягнення з Товариства компенсації у розмірі 2 823 300,00 грн. правомірними та мають підлягати задоволенню у повному обсязі. [31]

Ще однією проблемою є реалізація збору та фіксування доказів в мережі Інтернет, адже змінити певну інформацію можливо за лічені секунди, а часовий проміжок між правопорушенням та розглядом у суді може бути не один місяць.

Фіксування має на меті отримання належних і допустимих доказів, які потім можливо використати під час розгляду справи.

Це завдання так допоки не знайшло свого вирішення в Україні, ні на законодавчому рівні, ні й практичній діяльності. Як прикладом можна навести те, що досі немає переліку способів фіксації змісту веб-сторінок. Водночас аналіз законодавства та поглядів науковців у даній сфері може звернути увагу на таку

можливу класифікацію способів фіксації, яка може бути корисною у процесі внесення змін чи правостворенні.

Отже, особа, яка фіксує зміст сторінки в Інтернеті, може проводити:

-фіксація, яку робить правовласник або за його дорученням;

-фіксація, яка здійснюється третіми особами;

-фіксація, яку проводить безпосередньо суд.

Якщо розмежовувати способи фіксації за характером, то вони поділяються на :

-візуальні;

-технологічні.

До візуальних способів фіксації можна віднести:

- 1) Роздруківка веб-сторінки;
- 2) Фіксація особою контенту, що міститься на веб-сайті;
- 3) Протокол огляду веб-сторінки нотаріусом;
- 4) Огляд доказів судом за їх місцезнаходженням.;
- 5) У Постанові Пленуму ВГСУ від 17.10.2012 № 12 також

вказується на можливість проведення відео-, аудіозапису процесу дослідження будь-якою заінтересованою особою сайту, стосовно якого є відомості використання його з порушенням авторських чи суміжних прав.

б) Як окремий спосіб фіксації А. Кравчук виділяє також проведення протоколу огляду веб-сайту адвокатом, який має на меті збирання інформації про факти, які в майбутньому можуть бути використані як докази. [19].

До другого види способів фіксації потрібно зазначити:

- 1) Довідки, які були отримані від провайдерів ;

- 2) Миттєва фіксація веб-сторінок за допомогою приватних онлайн-сервісів;
- 3) Використання сервісу InternetArchive;
- 4) Проведення експертного дослідження за експертизою 10.17 дослідження телекомунікаційних систем(обладнання) та засобів [19].

Проаналізувавши судову практику, можна зробити висновок, що є проблема в тому, щоб довести факт того, що твір є плагіатом, адже підтвердження плагіату має мати за спиною велику та значну кількість доказів.

Як приклад, можна навести справу №2/1416/1797/2012, яка була на розгляді Ленінського районного суду м. Миколаєва.

Позивач подала позов, предметом якого був захист честі та гідності фізичної особи та відшкодування моральної шкоди, зазначивши у позовній заяві, що 10.02.2011р. Інтернет-виданням «События и комментарии», була опублікована стаття «О чем-нибудь и что-нибудь».

До того ж , цікавим фактом є те, що відповідач у коментарях зазначила, що позивач порушив права і є плагіатором. Для того, щоб довести порушення права у вигляді плагіату, відповідач надав докази , що позивачем на постійній основі порушувалося право творця.

Наприклад, свідок підтверджував те, що позивач постійно копіював інші публікації.Також факт плагіату був встановленим судом Ухвалою від 28.04.2009р., за якою: ОСОБА_4 визнає авторство ОСОБА_2 щодо праці «Масові репресії проти населення Півдня України в 20-50-ті роки ХХ століття», яка була опублікована Національною академією наук України в 2000 році та використання даної роботи без згоди автора при написанні своєї статті; [29].

Дякуючи всім тим доказам, які були зібрані відповідачем на рахунок недобросовісності позивача у позові, який мав на меті захист честі і гідності, було відмовлено у задоволенні позову.

Проте також слід зазначити, що якби такі докази не були зібрані, то особа,

яка дійсно вчинила правопорушення у вигляді копіювання твору, могла не тільки не нести відповідальність за свої незаконні дії, а і отримати відшкодування моральної шкоди за звинувачення в плагіаті. Така справа є важливою і практикуючі юристи та суд повинні брати до уваги і користуватися в судовій практиці.

Висновок до Розділу II.

Отже, підсумовуючи вищезазначене у Розділі II, можна прийти до висновку, що порушенням права ІВ потрібно рахувати таке діяння, яке передбачається як таке нормою права, але водночас своєю дією призводить до негативних для особи, яка потерпіла, наслідків і можливості застосування способів і форм захисту права та інтересу.

Національне законодавство розмежовує різні види правопорушень, які виникають у даній сфері, наприклад: піратство, плагіат, камкординг, кардшейрінг і т.д.

Водночас потрібно розуміти, що даний перелік не є вичерпним і до проблем законодавства в Україні можна віднести те, що не існує єдиного нормативного акту, який у своєму змісті мав виключний перелік всіх видів правопорушення, що суттєво полегшило розгляд спорів у даній сфері.

Коли правопорушник відправляє твір в Інтернет, то він має зробити два завдання: перш за все, завантажити твір на сервер та надати доступ до загального користування будь-якого користувача.

Коли порушуються законні права та інтереси особи, то вона може звернутися на свій розсуд за захистом порушеного права, що зазначено в ч.1 ст.20 ЦК України.

Проблем у сфері захисту авторських прав на твори, розміщених у мережі Інтернет нині є декілька:

- перш за все, визначення судом автора твору;
- ще однією вагомою проблемою, яка виникає у цій сфері, є те, що немає чітких критеріїв для того, щоб визначити розмір шкоди, яка була заподіяна особі, яка є власником прав на ОІВ;
- реалізація збору та фіксування доказів в мережі Інтернет.

Практика, яка склалася у судових розглядах, які виникають у спорах, що стосуються порушення прав на ОІВ, які розміщуються в мережі Інтернет, а саме притягнути правопорушників до відповідальності за вчинення порушення АП,

показує той факт, що судді, коли притягують до кримінальної відповідальності правопорушників, призначають покарання для них штрафом і дуже рідко можуть призначити покарання позбавленням волі.

Розділ III. Особливості захисту авторських прав на твори розміщені в мережі Інтернет

3.1. Загальна характеристика основних форм та способів захисту прав інтелектуальної власності.

У наш час захист прав інтелектуальної власності має дуже велике значення. Це пов'язано з тим, що наразі існує та щодня створюється велика кількість об'єктів інтелектуальної власності і частина з них має можливість порушення прав інтелектуальної власності у значних кількостях.

Якби не існувало нормативно-правових актів, які складають сучасне законодавство, дієві механізми, які сприяють використанню та реалізації норм права, то система правової охорони ІВ не мала б сенсу в своєму існуванні.

У випадку, коли порушуються права правовласника, то останній повинен захистити порушені права можливістю вчиняти дії відносно осіб, які порушують ці права задля того, щоб у майбутньому запобігти можливим правопорушенням і отримати компенсацію збитків, які виникли через такі порушення.

Якби не існувало відповідного захисту прав ІВ, то не існувало відповідного міжнародного співробітництва, яке виникає у сферах, що стосуються права інтелектуальної власності.

На Україну покладені міжнародні зобов'язання для того, щоб був належний захист права ІВ, які зазначені у міжнародних договорах, що ратифіковані Верховною Радою України, або в тих договорах, до яких має на меті приєднатися Україна.

Слід зазначити, що захист прав інтелектуальної власності має на меті забезпечити недоторканність прав ІВ, а якщо вже і буде виявлене порушення цих прав, то застосовуються заходи, які безпосередньо відновлюють порушені права.

Право на захист виникає у правовласника прав ІВ в тому випадку, якщо порушуються його права, або у випадку якщо це право оспорується і захист може реалізуватися в цивільному, кримінальному чи адміністративному

законодавстві.

Відповідно до міжнародних стандартів «захист прав інтелектуальної власності» має включати безпосередньо діяльність певних органів влади, на які покладені дані обов'язки країною для визнання чи поновлення порушених прав або також має на меті усунення перешкод, які перешкоджають реалізації прав чи інтересів суб'єктів права інтелектуальної власності.

До того ж, слід зазначити, що в нашій державі існує система захисту, яка має в своєму законодавстві правові норми, механізми, які застосовують ці правові норми та відповідну інфраструктуру, яка сприяє практичній реалізації даних норм [28 С.51].

На думку професора Кодинця А.О існують такі ознаки права на захист:

-Перш за все, надає повноваженні особі користуватися правоохоронними заходами самостійно чи через державні органи;

-повинно матиматеріально-правовий характер;

-повинно реалізуватися у певній процесуальній формі;

- також використовується не тільки державою і може застосовувати заходи примусового характеру;

-йде поруч із суб'єктивним правом, але у випадку його припинення продовжує існувати і надалі, але вже без нього;

- має певну самостійність у рамках суб'єктивних прав [27].

Найпоширенішими правопорушеннями у сфері авторського права та суміжних прав можна зазначити таке:

-створення копій і розповсюдження фонограм та аудіотворів;

-розповсюдження програмного забезпечення, яке не має ліцензії;

-незаконне створення чи ввезення або вивезення дисків, які застосовуються для лазерних систем зчитування.

Форма захисту прав ІВ— це безпосередньо комплекс певних організаційних заходів, які мають на меті захисту права та інтереси, які порушуються.

Існує два види форм захисту:

-юрисдикційна;

-неюрисдикційна.

Розглянемо детальніше кожен.

До неюрисдикційної форми захисту слід віднести дії, щодо захисту прав, які порушуються, такі дії повинні здійснюватися самостійно і при таких діях правовласник не повинен звертатися до державних органів, які вирішують питання у даній сфері.

Найбільш поширеною формою є самозахист, який повинен бути помітний у діях особи, що мають на меті запобігти чи припинити порушення права.

Дана форма закріплена в ст.19 ЦК України, де зазначено, що особа може використати самозахист, який може проявлятися у використанні певних засобів протидії, які не суперечать вимогам закону чи моральним засадам.

Способи в такому випадку можуть бути самостійно обиратися людиною, можуть бути визначені договором чи законом.

Друга форма захисту прав, яку я зазначала вище – юрисдикційна.

У випадку такої форми захисту особа, права якої порушуються, звертається до державних органів, на які покладені обов'язки щодо захисту прав, які порушуються. Такі органи мають вжити всі можливі і існуючі заходи для того, щоб відновити право, яке порушується.

У свою чергу юрисдикційна форма захисту поділяється на загальну та спеціальну форму.

Якщо ми говоримо про загальну форму захисту, то вона здійснюється через суд, на відміну від спеціальної форми, яка здійснюється через адміністративний порядок захисту.

Останній може застосовуватися у виключних випадках, які зазначені в нормативно-правових актах.

Однак, незважаючи на різні форми захисту порушеного права у даній сфері, найефективнішою формою визначено судовий захист, який може проявлятися у цивільному, кримінальному, адміністративному чи господарському суді.

Слід зазначити, що судовий захист в нашій державі має відбуватися відповідно до загальних принципів судочинства.[26]

Маю відмітити ще те, що існує «квазі-юрисдикційна» форма захисту, а саме арбітраж.

Коли сторони шукають АСВС, вони мають на меті ефективно і швидко, а в основному і дешевше, вирішити той спір, який виник, адже судовий захист поступається по цим критеріях арбітражу.

Пошук таких форм вирішення спору посприяло створенню арбітражів у складі багатьох міжнародних організацій, наприклад: Європейського центру врегулювання спорів.

Зазвичай, способи захисту порушених прав та інтересів визначаються у нормативно-правових актах, встановлені в договорі або самостійно визначені особою, яка вимагає відновлення своїх порушуваних прав та інтересів. [25, с. 207].

Згідно з статтею ЦК України (п. 2 ст. 432) можливі такі **способи захисту прав інтелектуальної власності судом:**

-вжиття заходів, які матимуть на меті превентивну діяльність стосовно порушення права;

-зупинити пропуск через кордон тих товарів, пропуск яких здійснюється з порушенням;

-прибрати з обороту товарів, які виникли через неправомірні дії;

-стягнути разове грошове стягнення замість відшкодування збитків, які були завдані через порушення; Розмір такого разового грошового стягнення можливо визначити відповідно до умов, які зазначені в законі;

-через публікацію в ЗМІ інформацію, щодо здійсненого правопорушення.

До вищезазначених норм права можна ще зазначити ще загальні цивільно-правовими способи захисту прав, які мають у своїй сфері впливу і безпосередньо захист прав ІВ:

- визнання прав;
- визнання правочину недійсним;
- припинення дії, яка порушує права власника;
- відновлення певного становища, яке було до порушення;
- примусове виконання обов'язку в натурі;
- зміна правовідношення;
- припинення правовідношення;
- відшкодування збитків, які завдані правопорушенням;
- відшкодування моральної шкоди;
- визнання незаконними рішення, дій чи бездіяльності органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевої влади.

Слід виділити той факт, що цивільно- та господарсько-правова відповідальність має на меті відшкодування збитків, а не призначити покарання для правопорушника.

Необхідно зазначити, що майнова відповідальність виникає, коли існують такі умови, які встановлені законом:

- підтверджений факт протиправної поведінки людини;
- та встановлення факту, що була завдана шкода правовласнику
- наступна умова, це причинно-наслідковий зв'язок між збитками та поведінкою;
- встановлення вини правопорушника.

Дані умови зазначені в постанові Пленуму ВГС України №12 та Пленуму ВСУ №5. [24, п. 4; 23, п. 12].

Також ще одним видом відповідальності за порушення прав у сфері ІВ є кримінальна, яка настає, в тій ситуації коли особі завдана матеріальна шкода у значному, великому або у особливо великому розмірах.

До того ж, маю відмітити :

значний розмір вважається тоді, коли розмір шкоди у двадцять і більше разів перевищує неоподаткований мінімум доходів громадян ;

у великому розмірі – якщо її розмір у двісті і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян;

а у особливо великому розмірі – якщо її розмір у тисячу і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

На мою думку, якщо враховувати те, що значення ІВ з кожним днем стає все більшим, а збитки, які спричиняються особі, відповідно до правопорушення стають все більшими, то така радикальність на рахунок таких правопорушень є виправданою і має також бути як превентивна функція, щоб таких правопорушень було все менше.

Також звернувшись до адміністративного законодавства, особа може вирішити багато питань у даній сфері.

Адміністративна відповідальність виникає в тому випадку, якщо правопорушення за своєю природою не можна визначити як кримінальну відповідальність.

3.2.Захист авторських прав на твори, які розміщені в мережі Інтернет в умовах реформування національного законодавства про авторське право.

Слід зазначити те, що авторське право має все-таки виключний характер, і має в сукупності немайнові та майнові права автора, які визначені в законі.

Творець може публікувати свій твір на загальний доступ широкої публіки, використовувати своє творіння в будь-який спосіб, який автор вважає доречним, надавати свій дозвіл, щоб інші особи користувалися ним, також творець може відтворювати та розповсюджувати твір, відповідно до своїх побажань.

Незважаючи на те, що сфера інтелектуальної власності щосекунди розвивається, але все ж таки вразлива до порушення і має отримувати якісну охорону. Особливо це стало помітно після того, як в життя людей прийшла глобальна мережа Інтернет. Сучасне суспільство не може вже уявити своє існування без тих переваг, яке надає глобальна система. Після використання Інтернету відносини, які існували там, чи створюються нові і незважаючи на те скільки позитивних ризиків несе Інтернет, виникає багато порушень прав будь-яких користувачів. Не оминуло це і авторські права.

Як зазначає у своїй праці Ріппа П.С. дані, з яких складається мережа Інтернет тобто контент, є об'єктами авторських прав. Але для того, щоб мати доступ до мережі Інтернет, потрібно використати програмне забезпечення, яке також є ОІВ, про що не слід забувати. Цікавим фактом є те, що на момент опублікування даної праці, спеціалісти підрахували, що інформація, яку ми можемо знайти в світовій павутині, становить понад 500 млрд. гігабайт, тому ми маємо розуміти, що на 2022 рік ця цифра значно більша. [20]

Маю зазначити, що у 2000 році був опублікований Указ Президента України, який має назву «Про заходи щодо розвитку національної складової

глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні» від 31.07.2000 .року.

Щодо інформації, яку можливо знайти в цьому документі , то вона визначає, що він має декларативний характер, але водночас визначає основні напрями правового регулювання мережі Інтернет в Україні. Зокрема, це захист авторського права в глобальній мережі [21].

Однак, як зазначає Ріппа П.С., через те, що в Інтернеті користувачі мають конфіденційність, можуть бути з іншої держави, те , що інформація поширюється зі швидкістю світла- все це призвело до того, що порушення АП тепер є звичним явищем. Часто буває так, що особа, коли вчиняє порушення, думає, що діє в рамках закону і не усвідомлює того, що вчиняє порушення. [20].

Як я зазначала вище в своїй роботі, належним відповідачем у разі порушення прав творця є власник веб-сайту. Якщо неможливо встановити те, хто володіє цим сайтом і відповідає за контекст на відповідному сайті, то вважаємо власником реєстранта доменного імені, за яким здійснюється доступ або можливо визначити за тим, хто є отримувачем послуг хостингу. До речі, необхідно відмітити той факт, що інформація про реєстраторів доменного імені у відкритому доступі міститься на інформаційному ресурсі Whois, тому знайти власника не є проблемою. Така інформація зазначена в п. 12 постанови Пленуму Верховного Суду України від 27.02.2009 р. №1 .[33]

Як зазначає Кодинець А.О., то оновлення законодавства України у сфері інтелектуальної власності повинно відбуватися при відмові від радянського минулого, не тільки в суспільному житті кожного пересічного українця, а і у використанні радянського законодавства прямо так і у вигляду норм ЦК України .

Я повністю підтримую думку Анатолія Олександровича, адже радянське минуле є не найкращою сторінкою в історії України, і звертатися до нього сьогодні – означає повертатися на 30 років назад.

В історії сучасної України, слід відмітити Революцію гідності, яка посприяла не тільки формуванню нації, а й посприяла зміни та перетворення в сфері ІВ. Після подій, які відбулися в 2013-2014 рр, українське суспільство, заручившись підтримкою Верховної Ради, розробляли низку законопроектів, які мали на меті замінити старі норми у даній сфері.

Перш за все, до найголовнішого закону в даній сфері, а саме: «Про авторське право та суміжні права» було внесено безліч змін, зазначу деякі з них , а саме: твори для людей з обмеженими можливостями (2015), використання об'єктів авторського права в пародіях, попурі та карикатурах (2016), державна підтримка кінематографії (2017), а також спроба реформувати державне управління у сфері інтелектуальної власності (2020).

Окрім вищезначеного, у 2018 році було ухвалено новий Закон України “Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав”, який має на меті регулювання діяльності організацій колективного управління.

Закон вводить в українське законодавство положення Директиви Європейського парламенту та Ради № 2014/26/ЄС від 26.02.2014 р. «Про колективне управління авторським та суміжними правами та мультитериторіальне ліцензування прав на музичні твори з метою його онлайн-використання на внутрішньому ринку».

Наприкінці травня – початку червня 2021 року у Верховній Раді України було зареєстровано 5 законопроектів про авторське право і суміжні права: № 5552 та 4 альтернативних: 5552-1, 5552-2, 5552-3, 5552-4.

Всі законопроекти розроблені як новий закон, який має замінити закон, який був прийнятий у 1993 року. Відповідно до того, що на сьогоднішній день існує велика кількість положень, які потребують негайного пристосування до теперішніх реалій, то авторам не залишалось нічого іншого як скасувати закон та ухвалити новий, що було б набагато ефективнішим та легшим, чим постійно вносити зміни в існуючий.

Важливою зміною для медіа стала охорона шрифтів, до речі, до детального опрацювання даної теми, я не задумувалася про те, що шрифти також є об'єктом АП. Наприклад, шрифт який постійно застосовується в житті будь-якого школяра чи студента, або практикуючого юриста -Times New Roman є пропрієтарним і строк авторського права на нього ще не закінчився, бо шрифт був створений лише в 1931 році.

У випадку, якщо Ви користуєтеся програмою і в ній немає цього шрифту, то не залишається іншого виходу, як придбати його.

Ще нововведення доторкнулися і текстів перекладів, які використовуються для озвучення або субтитрування. За даним законопроектом дубляж має виступати як підвид озвучення, далі поясню чому.

Дубляж та озвучення об'єднує те, що для одного і для другого має бути створений певний скрипт з відповідними таймкодами. Відрізняється тим, що озвучення перебиває оригінальне озвучення, але все-таки споживач чує дві доріжки, а для того, щоб накладався дубляж, то потрібно створювати його у вигляді окремої доріжки.

До речі, на листопад 2022 року більшість акторів, які створюють дубляж, відмовилися дублювати російських акторів.

Болючим питанням для багатьох українців сьогодні, як не дивно, є питання української мови і відповідно до статті 23 Закону України “Про забезпечення функціонування української мови як державної” там зазначено,

що фільми, показ яких відбувається на території України з мовною частиною звукового ряду, виконаною державною мовою, у тому числі шляхом дублювання або озвучення, а якщо фільм набрав за критеріями культурного тесту 2 і більше балів – субтитровані українською мовою.

Необхідно не забувати, що в Україні є корінні народи, які становлять кримські татари, кримчаки та карамаї. Саме через це, нова редакція на рахунок перекладів є більш пристосованою до цього і захищає як переклади українською і мовами корінних народів, так і переклади з української, у тому випадку коли фільм українського виробництва з'являється на міжнародній арені. [32]

При розгляді даної теми маємо повернутися назад у 2007 рік, коли було створено Українську антипіратську асоціацію, робота якої полягала в захисті прав на твори та програми, а потім мала на меті захист її членів, а потім працювала над реформуванням існуючої системи у сфері захисту.

Маю відмітити, що в 2013 році виникло «Чисте небо». Її творцями були найбільші телевізійні групи та певні продакшн-студії. На меті був контент в мережі Інтернет, адже через те, що вже тоді поширювалися незаконні записи програм, які йшли в той час лише по телевізору, що приносили збитки телеканалам. Ще однією проблемою було те, що від камбордингу страждали кінотеатри, адже подивившись запис фільму у нелегальний спосіб, у потенційних глядачів не виникало бажання йти в кінозали, що завдавало збитки кінотеатрам.

У 2014 році було ратифіковано Угоду про асоціацію між Україною з одного боку та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їх державами-членами з другого боку наша країна взяла на себе зобов'язання наблизити національне законодавство до законодавства ЄС у сфері інтелектуальної власності. Варто зазначити, що глава 9 «Інтелектуальна власність» розділу IV Угоди про асоціацію містить основні положення відповідних директив та регламентів ЄС щодо різних аспектів

захисту інтелектуальної власності, у тому числі авторського права і суміжних прав. Тому відповідні європейські нормативно-правові акти вже практично увійшли в законодавче поле України. [36]

Як наслідок — через відмінність певних положень національного законодавства від норм, з яких складається європейське право, а також через те, що досі не досягли узгодження окремих норм національного законодавства між собою, то сьогодні виникають численні правові колізії, зокрема судові.

Варто звернути увагу, що у світі проблеми охорони інтелектуальної власності дедалі частіше виходять на перший план. Так, положення глави 9 «Інтелектуальна власність» розділу IV Угоди про асоціацію займають майже п'яту частину від загального обсягу основного тексту угоди. Це вказує на особливе значення, яке цивілізований світ приділяє питанням захисту інтелектуальній власності. Водночас це і питання створення цивілізованого ринкового середовища, де науковці, автори, творці та споживачі мали б відмежовувати від себе недобросовісну конкуренцію. Тому згідно до Стратегії сталого розвитку «Україна-2020», яка була схвалена Указом Президента України від 12 січня 2015 р. № 5, реформа захисту ІВ є однією з першочергових і віднесена до Вектору безпеки держави.

В 2017 році український парламент ухвалив Закон України «Про державну підтримку кінематографії в Україні».

Для того, щоб його прийняти, більше ніж рік, особи, які працюють над створенні кінематографічного контенту, аналізували всі можливі недоліки та переваги в існуючих правовідносинах.

Можна відокремити таку ціль, як створення належних правових механізмів, які будуть використовуватися під час захисту порушених прав.

Держава має гарантувати всім суб'єктам кінематографії захист прав, як в Україні, так і в інших державах.

У Законі були зазначені умови і форми підтримки від держави, на які можуть розраховувати виробники фільмів, українського походження.

Отже, відповідно до цього закону, держава бере на себе зобов'язання в тому, щоб інвестувати в український кінопродукт. [38]

До речі, упродовж останніх років можна було помітити на скільки кількісно і якісно змінилися українські кінопродукти, адже фільмів та серіалів стало набагато більше і дивитися їх набагато приємніше. Чого лише вартий фільм 2022 року «Снайпер. Білий ворон», особисто б я, якби не знала перед переглядом про те, що це український фільм, ніколи б не подумала, що це кіно нашого виробництва.

Підіймаючи питання захисту авторських прав в мережі Інтернеті, треба звернути увагу на те, що ще одним важливим аспектом є цифрова форма об'єктів, які розміщуються у мережі. Відображення інформації на комп'ютерах відбувається, у тому числі, і у вигляді об'єктів, які, потенційно, є об'єктами авторського права: літературних, музичних та аудіовізуальних творів, фотографій, ілюстрацій, планів, малюнків тощо. Відповідно, дуже важливою тут є цифрова форма таких об'єктів, а також процес надання таким об'єктам цифрової форми (оцифрування). Існують певні питання щодо визначення оцифрування як «переробки» чи «відтворення» твору, що, відповідно, є різними правомочностями.

Процес оцифрування, як в Україні так і в інших розвинених країнах має теоретичний або концептуальний характер. В кожному нормативно-правовому акті, як в державному так і в міжнародному, де зустрічається поняття оцифрування вказується майже одне і теж його тлумачення, так в узгоджених заявах щодо ст. 1 (4) Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право та ст.ст. 7, 11 і 16 Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми оцифрування ототожнюється радше з відтворенням. Крім того «Зелений документ» (Green Paper), який був прийнятий Комісією Європейського

Співтовариства 19 липня 1995 р., що враховувався при розробці вищеназваних договорів, також визначає, що термін «відтворення» слід застосовувати і у випадку застосування цифрових технологій [22]. Відтак у вітчизняному законодавстві зокрема у ЗУ «Про авторське право і суміжні права», процес оцифрування аналогічно відносять до однієї з форм відтворення твору. [9]

Також важливо відмітити, що попри те, що сусідня країна розпочала цинічну війну проти України, законодавство нашої держави не стоїть на місці і постійно розвивається. Не є виключення сфера інтелектуальної власності. Адже 01.07.2022 Верховна Рада України прийняла за основу Проект Закону України «Про авторське право і суміжні права» № 5552-1 від 09.06.2021

Позитивними змінами, які присутні у даному Законопроекті, є те, що розширюються положення законодавства у сфері дослідження даної роботи, які не були деталізовані, а також конкретизація регулювання окремих правовідносин у даній сфері.

Наприклад, Законопроект пропонує надавати визначення оригінальності як: «ознака, яка дає визначення твору, що виник в ртезультаті творчої діяльності творця і повністю є втіленням його думок та бачень, які автор відобразив у своїй роботі».

Ще однією новелою стало те, що в даному законопроекті ширшого значення набув такий термін як «відеограма» і завдяки цьому більша кількість об'єктів буде під юридичною охороною.

Слід відмітити те, що твір тепер має бути вираженим в об'єктивній формі, чого не було раніше. З цього випливає, що для того , щоб твір охоронявся він має бути такого виду: його можна побачити або його можна побачити, до нього можна доторкнутися(прикладом є шрифт Брайля), електронну, тощо.

Згідно з законопроектом, тепер під охорону підлягають персонажі твору чи ім'я, яке належить певному персонажу даного об'єкта.

Даний законопроект стає на сторону творця і захищає від недобровісності сторонніх людей, які б мали на меті привласнити винагороду, яка має належати творцю. Отже, законопроект визначає, що винагорода не може бути переданою іншій сторонній особі, виключень з цього є лише перехід винагороди до спадкоємця.

Як недоліки даного Законопроекту можна виділити:

Одним нововеденням, яке в майбутньому може приводити до спорів є те, що законотворець ототожнює поняття «власник веб-сайту» та «власник веб-сторінки», однак вказує, що це дві різні особи.

Також я б ще додала визначення терміна «виключне право», бо в законопроекті, який я аналізую, такого визначення немає.

В даній редакції законопроекту було збільшено кількість особистих немайнових прав творця.

Ще можу відмітити такий недолік, як те визначення терміну «інтерактивне надання доступу», що надається законотворцем.

До того ж, під час роботи над створенням законопроекту необхідно було наділити більше уваги приватному копіюванню та публічному виконанню.

Ще однією колізією, яка виникає між старою та новою редакцією закону є перелік способів, яким можна використовувати ОІВ. В законопроекті цей

перелік подається вичерпним, водночас в попередньому він визначений як невичерпний. [41]

Отже, проаналізувавши дане питання, я можу відмітити такі проблеми, які необхідно усунути:

Перш за все, що законодавство у даній сфері потребує удосконалення, адже Інтернет постійно змінюється і для правової норми необхідно і крайнє важливо «йти нога в ногу» з глобальною системою.

Наступне на що варто приділити увагу- це рівень правосвідомості суспільства.

Важливим фактором реагування на піратство є значна кількість спеціалістів, які будуть слідкувати за цим питанням.

Перед державою має стояти мета, щоб удосконалити сучасне законодавство у даній сфері під сьогоднішній лад та створити профільні комітети з даного питання.

Подолання колізій також неможливе без сталої судової практики у даних спорах.

Висновок до Розділу III.

Необхідно відмітити, для узагальнення вищезазначеного розділу, щоб під час виникнення даного питання особа може власний розсуд обрати або юрисдикційну форму, або неюрисдикційну форму.

Якщо бажаєте ефективно вирішити свій спір, то потрібно розглядати саме юрисдикційну форму .

Мета, яка стоїть перед цивільним чи господарським судом є не покарання за порушення встановленого правопорядку, а відшкодування заподіяної шкоди.

Ще одним видом відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності є кримінальна , яка застосовується тоді, коли можна довести , що розмір матеріальної шкоди був як мінімум значний.

Основним завданням національного законодавства повинно бути удосконалення існуючих нормативно-правових актів у даній сфері і вирішення низки питань, що виникають в цій сфері.

Висновки:

Під час даного дослідження було досягнуто мету - визначення застосовного правопорядку при захисті авторських прав у мережі Інтернет, проблематики основних форм та способів захисту та визначення нормативно-правових засад. Було розглянута низка питань, які є важливими для даної теми магістерської роботи.

Під час розгляду даних питань можливо сформулювати дані висновки:

1. Розв'язуючи низку проблем, які виникають в даній темі, неможливо без таких норм національного законодавства як: Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України, Закон України «Про інформацію», Закон України «Про авторське право і суміжні права», Закон України «Про телекомунікації», так і міжнародних конвенцій і угод, зокрема, Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів від 24.07.1971 року, Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (Угода TRIPS) і т.д.
2. Твір в мережі Інтернет має бути відтвореним та поданим, щоб до нього будь-хто мав доступ коли завгодно.
3. Для захисту потрібно звертатися до такого законодавства: адміністративного, цивільного і кримінального.
4. Вирішення спору відбувається у двох видах порядку: судовому та позасудовому.
5. Той перелік правопорушень в даній сфері, який є у нормативно-правових актах не є вичерпним, про це потрібно пам'ятати розглядаючи дане питання. До того ж, на жаль, ще досі не існує збірних нормативно-правових актів з усіх можливих питань, які були б при розгляді даної сфери.
6. Враховуючи недосконалість правових норм у даній сфері перед суддями постає велика кількість проблемних питань, щодо яких не існує однозначного вирішення та сталої судової практики.

7. Однозначно українському національному законодавсті є де йти далі ,
головне обрати вектор руху і йти впевненими кроками.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Порушення авторського права. Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/>
2. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів: Конвенція; ВО інтелектуальної власності від 24.07.1971 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_051
3. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності: Угода; СОТ від 15.04.1994 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/981_018);
5. КУПАП (статті 1 - 212- 24): Кодекс України; Закон, Кодекс від 07.12.1984 № 8073-Х // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/80731-10>
6. Кримінальний Кодекс України: Кодекс України; Кодекс, Закон від 05.04.2001 № 2341-III // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2341-14>
7. Коваленко І.А. Актуальні проблеми захисту і охорони прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет в умовах глобалізації суспільства та сучасних технологій Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe.
8. Цивільний Кодекс України: Кодекс України; Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/435-15>.
9. «Про авторське право і суміжні права»: Закон України від 23.12.1993 № 3792-ХІІ // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3792-12>
10. Про електронні комунікації: Закон України від 16.12.2020 № 1089-IX // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1089-20>

11. Тарас Літавський «Теоретичні особливості захисту інтелектуальної власності в мережі Інтернет: національний підхід» Режим доступу: <https://yur-gazeta.com/publications/practice>.
12. Кирилюк А.В. ВИДИ ПОРУШЕНЬ АВТОРСЬКИХ ПРАВ У МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ. Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/156902795.pdf>
13. Шишка Р.Б. Охорона права інтелектуальної власності: авторсько-правовий аспект : моногр. / Р.Б. Шишка – Х. : Видавництво НУВС. – 2002. – 368 с.
14. Про телекомунікації: Закон України від 18.11.2003 № 1280-IV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1280-15>
15. Волос А. Кримінальна відповідальність за кардшейрінг, камкординг та фінансування порушення авторського права та суміжних прав / А. Волос // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія: Юридичні науки. - 2018. - № 902. С. 113 - 119. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2018_19_19
16. Вирок Держинського районного суду м. Кривого Рогу Дніпропетровської області від 18 червня 2019 р. по справі № 210/2266/19 [Електронний ресурс] – Єдиний державний реєстр судових рішень. Режим доступу до ресурсу: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82451774>
17. Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності: Постанова; Вищий господарський суд від 17.10.2012 № 12 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0012600-12>
18. Тарас Літавський: _Захист ІВ у мережі Інтернет: як це теоретично має працювати? Режим доступу: <https://yur-gazeta.com/publications/practice>
19. Зеров К. О. Особливості захисту авторських прав на твори, розміщені в мережі інтернет. Режим доступу: <https://www.academia.edu/38026990>
20. Ріппа П.С. Забезпечення авторських прав у мережі Інтернет [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
21. Указ Президента №928/2000 «Про заходи щодо розвитку національної

- складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні» від 31.07.2000 року.
22. Авторське право і суміжні права в інформаційному просторі. «Зелений документ», прийнятий Комісією Європейського Співтовариства 19 липня 1995 р. / Copyright and Related Rights in the Information Society. GREEN PAPER. – Режим доступу : <http://litterref.ru/qasujgmermer.html>
23. Международная охрана интеллектуальной собственности.; –СПб: Питер, 2001. – 720 с.: ил. – (Серия «Закон и практика»).
24. . Про застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав: Постанова Верховного суду України від 04.06.2010 № 5 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0005700-10>
25. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). – Т. 1: Загальні положення / за заг. ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. – Серія «Коментарі та аналітика». – Харків: ФО-П Колісник А. А., 2010. – 320 с.;
26. Захист прав інтелектуальної власності. Режим доступу: <https://wiki.legalaid.gov.ua>
27. Кодинець А. О. Захист прав інтелектуальної власності: загальні положення [Електронний ресурс] / А. О. Кодинець. – 2020. – Режим доступу: <http://pgr-journal.kiev.ua/archive/2018/3/3.pdf>
28. ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: НОРМИ МІЖНАРОДНОГО І НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ТА ЇХ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ ПРАКТИЧНИЙ ПОСІБНИК Доріс Лонг, Патриція Рей, Жаров В.О., Шевелева Т.М., Василенко І.Е., Дроб'язко В.С. Режим доступу: <http://www.nsj.gov.ua/files/1378882678IPR%20Manual%20UKR.pdf>.
29. Рішення Ленінського районного суду м. Миколаєва від 5 жовтня 2012 року у справі №2/1416/1797/2012 [Електронний ресурс] – Єдиний державний реєстр судових рішень. Режим доступу до ресурсу:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/51635167>

30. Постанова Верховний Суд у складі колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду від 04.12.2019 р справа № 761/12823/16-ц. Режим доступу: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/86241185>

31. Рішення Господарського суду міста Києва у справі № 910/15555/21 від 24.01.2022 року . Режим доступу: <https://youcontrol.com.ua/ru/catalog/court-document/103136912/>

32. Закон України “Про забезпечення функціонування української мови як державної”. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19>.

33. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 27.02.2009 р. №1

34. Глобальна мережа Інтернет. Основи інформаційної безпеки. Режим доступу: <https://sites.google.com/site/kniginashevseua/lekcijni-zanatta/globalna-mereza-internet-osnovi-informacijnoie-bezpeki>

35. Атаманова Ю. Є. Захист прав інтелектуальної власності у мережі Інтернет: світовий досвід та вітчизняні перспективи / Ю. Є. Атаманова // Право та інновації. – 2014 – №3 – С. 7 – 14. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apir_2014_3_3

36. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їх державами-членами. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011.

37. Закон України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19>

38. Закон України “Про державну підтримку кінематографії в Україні”. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1977-19>

39. Кодинець А.О. Реформування законодавства у сфері інтелектуальної власності: сучасне відображення минулого. Режим доступу : <https://issuu.com/constantinezzerov/docs/>

40. Господарський процесуальний кодекс України: Кодекс України; Закон, Кодекс від 06.11.1991 № 1798-ХІІ // База даних «Законодавство України» /

Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1798-12>

41. Антон Ходош Проект Закону України «Про авторське право і суміжні права» - чого очікувати авторам та бізнесу?Режим доступу:

<https://jurliga.ligazakon.net>.